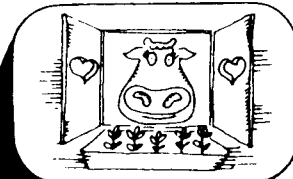

מבנים ומיכון

חיטוי אשכולי חליבה באמצעות תמיסת יוד

עזרא שושני, ה.מ.ב.

Cory. Bovis Coagulase-Positive Staph עם זאת, פעולת החיטוי לא הביאה לצמצום בדלקות עטין הנגרמות על ידי חיידקים אחרים.

הנסיון בוצע בעדר החלב של אוניברסיטת פנסילבניה. במשך 11 חודש בתקופת הנסיון לא בוצע חיטוי פטמות בגמר החליבה כדי לעודד ההינגעות בדלקות עטין. בנסיון זה אכן נמצא שחיטוי אשכולי החליבה (תמיסת יוד בריכוז 15 חל"מ) צמצם את דלקות העטין הנגרמות מ-Corynebacterium, אך לא היתה לו כל השפעה על דלקות עטין הנגרמות מסטפילוקוקים, סטרפטוקוקים וקוליפורמים. חשוב להדגיש, שהעדר שבו בוצע הנסיון נקי מחיידקי סטרפ' אגלקטיה ובעל נוכחות נמוכה של חיידקי סטאפ' אאוריוס. כמו כן, מן הראוי לשים לב שריכוז היוד בנסיון היה 15 חל"מ.

בנסיון נבדקו שני מדדים נוספים: האחד, השפעת היוד על הבטנות. נמצא שבאותן בטנות אשר בהן הועברה תמיסת החיטוי, הופיעו סדקים פנימיים חמורים לעומת הבטנות שנשטפו במים בלבד. והשני – ריכוז יוד בחלב. נמצא שחיטוי הגביעים הביא לעליה בריכוז היוד בחלב עד 486 מיליגרם (החיטוי בוצע ב-5% שלבים: מים, תמיסת יוד 15 חל"מ, השהייה 45 שניות, מים וניקוז בלחץ אויר).

מסקנת החוקרים: תוצאות הנסיון אינן מצדיקות שימוש בשטיפה ביוז בעדרים עם נוכחות נמוכה של חיידקים מדבקים.

כמעט כל המשקים בארץ מבצעים שטיפת אשכולי החליבה במי-ברז בלבד. מיעוטם משלבים גם חומר חיטוי (יוד). לאחרונה מורגשת נטיה מצד משקים לעבור לחיטוי אשכולי חליבה. מפאת רגישות הנושא (אפשרות החדרת יוד לחלב) החליטה ועדת ממשק החליבה לפני מספר שנים להמליץ על טיפול ביוז אך ורק באותם עדרים שבהם יש נגיעות חזקה של חיידקי סטאפ' אאוריוס וסטרפטוקוקוס אגלקטיה. כמו כן הודגש בהמלצות הועדה, שאם מבצעים חיטוי אשכול החליבה יש לוודא הפרדה מלאה בין מצב חליבה לשטיפה (גם ללא חיטוי רצוי הדבר אך הוא פחות משמעותי).

בכנסים שונים נשמעו התבטאויות בנושא הבא: "אם מבצעים כבר שטיפה, אז כדאי לחטא בכל מקרה". והנה פורסם ב-Journal of Dairy Science מפברואר '85 נסיון בתחום זה והוא רק מחזק את המלצות ועדת ממשק החליבה.

ממספר מחקרים שפורסמו בעבר אנו למדים שחיטוי אשכולי החליבה בתמיסת יוד בריכוז 26 חל"מ מקטין את מספר החיידקים על פני ציוד החליבה ב-99%. אך לא בוצעה עבודת מחקר יסודית כדי לוודא השפעת החיטוי על ההינגעות בדלקות עטין. רק ב-1984 בוצעה עבודה כזו באוניברסיטת קנטקי. אותם חוקרים מצאו שחיטוי אשכולי החליבה ב-25 חל"מ היה יעיל בהפחתת דלקות עטין חדשות שנגרמות על ידי